

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У ЗВО

Артамонова Н.О., Капінос М.М., Шуба І.В.

***Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків***

В сучасних реаліях права на об'єкти інтелектуальної власності, як різновид нематеріальних активів, стали товаром. Згідно статистичних даних ДП «Український інститут інтелектуальної власності» за 2021 р було подано заявок на державну реєстрацію винаходів та корисних моделей відповідно 3 393 та 4425 заявок. З них 1 302 заявки подано національними заявниками. Найбільш активними (89,5%) серед національних заявників-юридичних осіб були організації, які працюють у галузях «Освіта» і «Наукові дослідження та розробки» [1]. Отже ЗВО та НДІ залишаються основним джерелом створення інновацій та володіння об'єктами патентного права.

Комерціалізація як процес отримання максимальної вигоди від реалізації інтелектуальної власності нині перетворилася на самостійну сферу підприємницької діяльності. Володіння інтелектуальною власністю (ІВ), з одного боку, призводить до утворення зон монопольного прибутку за рахунок придбання прав на передові технології, а з іншого – забезпечує доступ суб'єктам господарювання до нововведень, що стимулює розробку та застосування у виробничій сфері більш досконалих технічних та організаційно-управлінських рішень.

Однією з ефективної форм комерційної реалізації ІВ є її застосування у власному виробництві для створення нових технологій, матеріалів та ін. чи вдосконалення виробленої продукції з метою підвищення її конкурентоспроможності. Проте доволі складно закладам освіти реалізувати власне виробництво для використання власних винаходів в нормативно-правовому та фінансовому аспектах.

Для комерціалізації створених в ЗВО об'єктів інтелектуальної власності (ОІВ) можуть бути використані різні варіанти вирішення цієї проблеми, у тому числі: передача прав на використання ОІВ та технічної документації за ліцензійними договорами; укладання контрактів із виробничими організаціями на спільне доведення розробок та винаходів до стадії практичної реалізації та виходу на ринок нової продукції; створення стартапів; утворення нових високотехнологічних компаній для розробки, виробництва та продажу наукомісткої продукції; створення та ефективне функціонування при університетах центрів комерціалізації технологій.

Серед різноманітності форм та методів комерціалізації ІВ слід особливо виділити технологічний трансфер як систему економічних відносин, з яких здійснюється передача прав використання результатів ІВ.

Література:

1. Річний звіт 2021. – [Електроний ресурс] – Режим доступу: <https://ukrpatent.org/atachs/zvit-ukr-2021.pdf>. Дата звернення 10.09.2022.